

Geloof, Hoop
en Naastenliefde

Inspirerende teksten
over de zeven
zonden deugden
van het leven

verzameld door
Leo van den Berg

Samengesteld door Audrey Soekhradj

Geloof, Hoop en Naastenliefde
De zeven ~~zonden~~ deugden van het leven

Colofon

Geloof, Hoop en Naastenliefde Inspirerende teksten over de zeven zonden deugden van het leven

Verzameld door Leo van den Berg – samengesteld door Audrey Soekhradj

ISBN/EAN: 9789082113419

NUR-code: 740

Copyright © Audrey Soekhradj 2017 – www.inspirerendevrouwen.nl
Eerste druk, 2017

Ontwerp: Michel de Mooij

Eindredactie: Bianca Minkman

Uitgever: www.inspirerendevrouwen.nl

Disclaimer

Voor alle werken die hierin opgenomen zijn, is toestemming gevraagd aan de nog in leven zijnde schrijvers. De uitgever heeft ernaar gestreefd interessante informatie te verschaffen in deze bundel. De uitgever garandeert niet de juistheid en volledigheid van deze informatie en wijst iedere aansprakelijkheid af voor schade als gevolg van onjuiste of ontbrekende informatie in dit boek. De lezer is verantwoordelijk voor het beoordelen van de bruikbaarheid van de informatie.

Belangrijke noot voor de lezer

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Geloof, Hoop en Naastenliefde

Inspirerende teksten over
de zeven *zonden* deugden van het leven

Verzameld door Leo van den Berg

Samengesteld door Audrey Soekhradj

Inhoudsopgave

Inleiding	6
Voorwoord	8
1. Superbia versus Prudentia	11
2. Avaritia versus Iustitia	31
3. Luxuria versus Fides	45
4. Invidia versus Caritas	67
5. Gula versus Temperantia	93
6. Ira versus Spes	105
7. Acedia versus Fortitudo	131
Index	152

Inleiding

Ingegeven door *Geloof, Hoop en Naastenliefde* voor de mens heeft Leo van den Berg zijn leven gewijd aan het priesterschap bij de congregatie Oblaten van de Onbevleete Maagd Maria (OMI). De congregatie heeft als opdracht het uitvoeren van zendingsmissies buiten Europa. Ook steunen zij projecten ter bevordering en verbetering van de levensstandaard in deze gebieden. Leo van den Berg wilde niets liever dan naar de Eskimo's! Gelukkig voor hem is dat er nooit van gekomen. Want later leerde hij dat de warmte en de zon hem als mens beter lagen. Hij werd uitgezonden naar Afrika en Zuid- en Midden-Amerika.

Naast zijn liefde voor de mens, waar ook ter wereld en in al zijn verscheidenheid, is literatuur zijn tweede grote liefde. Dat resulteerde in een enorme gulzigheid. Hij verslond menig boek: je kunt zelfs wel stellen dat hij verslaafd was aan zijn wekelijkse dosis opiniebladen. Zijn wijsheid werd een middel om zijn naasten moed in te spreken. Hij hield bij welke boeken hem interesseerden waardoor er een indrukwekkende lijst met literatuur ontstond. Dat ging gepaard met een duizelingwekkende verzameling boeken.

Alsof dat niet genoeg was, werd hij gegrepen door aforismen. Korte, bondige uitspraken, vaak niet meer dan een regel lang. Ze zijn grappig, paradoxaal en soms absurd. Bovendien bevatten ze vaak een boodschap van wijsheid. Gevolg was dat hij ook deze pareltjes verzamelde. Meer dan 40 jaar bouwde hij aan zijn indrukwekkende verzameling aforismen, gedichten en gewoon mooie teksten. De teksten zijn vaak humoristisch, maar ook zijn er bijvoorbeeld teksten over de

verscheurdheid door oorlog in zijn verzameling te vinden; teksten die zelfs heden ten dage zeer actueel zijn.

Lezend in Leo's schrift vond ik, zijn pleegdochter Audrey, dat zijn humor en levenslust bewaard moest blijven. Daarom heb ik ter ere van zijn 80ste verjaardag een deel van zijn verzameling aforismen, gedichten en andere inspirerende teksten verzameld in deze bundel. Sommige teksten raken je op zielsniveau, terwijl er ook genoeg teksten zijn die je Leo als het ware al schaterlachend hoort uitspreken. Wie Leo kent, zal ook direct zijn zielenroerselen herkennen als rode draad in deze persoonlijke verzameling teksten vol van *Geloof, Hoop en Naastenliefde*.

Omdat het zo herkenbaar is, heb ik er bij de bundeling van zijn pareltjes voor gekozen om dit boek onder te verdelen in de zeven hoofdzondes en de zeven deugden. Zowel de zonden als de deugden behelzen fraaie en minder fraaie menselijke eigenschappen. En juist het complete spectrum van die eigenschappen levert vaak de prachtigste teksten op. In ieder hoofdstuk zijn de teksten in willekeurige volgorde geplaatst. Daarbij ben ik afgegaan op mijn eerste gevoel. Bedenk bij het lezen dat het dus mijn persoonlijke interpretatie is. Daar hebben de schrijvers noch Leo van den Berg iets mee van doen gehad.

Tot slot. Ik vond *Geloof, Hoop en Naastenliefde* toepasselijker als titel voor deze bundel dan de tekst die - echt waar - op zijn schrift stond: 'Ik rotzooi maar wat an!'

Dank je wel paps dat je niet alleen mijn grote voorbeeld bent maar ook dat voor vele anderen.

Audrey Soekhradj
Januari 2017

Voorwoord

Spreek dan maar van geluk!

Een man altijd op zoek naar woorden. Woorden vol betekenis, woorden die zin geven, woorden om wijs mee te zijn. Woorden om hoopvol te stemmen, woorden om te inspireren.

Zo'n man. Leo van den Berg. Je zult hem maar gekend hebben en hoe royaal, hoe mededeelzaam liet hij zich kennen en laat hij zich nog steeds kennen. Leo van den Berg. Een man die niet minder dan een weldaad is. Woord voor woord komt hij je tegemoet, liefde voor liefde toont hij je zijn menselijke gezicht. Een man die je onomwonden, regelrecht sterkt in je gevoel van eigenwaarde, je bevestigt in je identiteit. Jij, je mag er zijn, je bént iemand, jij - een zeer kostbaar mens.

Een weldaad, een zegen. Dat was hij voor al die mensen met wie hij als missionaris in Afrika en Zuid- en Midden-Amerika in hun eigen taal communiceerde. In maar liefst negen talen was hij bedreven en steeds wist hij weer sprekenderwijs het hart te vinden van de mensen die hem waren toevertrouwd. En ieder van hen was er één, een unieke creatie, iemand die recht had op taal die hem droeg en z'n bestaan verhelderde, woorden van brood, woorden om in te wonen.

Een weldaad, een zegen. Voor Audrey Soekhradj werd en is hij een vader. Hoe welkom was zij in zijn huis van taal, hoe welkom was zij in het milieu van zijn hart. Die oeroude droom waarin mensen veelzeggend en heilzaam mens voor elkaar zijn – kijk naar Leo en Audrey. Een wereld gaat voor je open. Een wereld waar liefde het laatste woord heeft.

Leo van den Berg. Ken je hem, spreek dan maar van geluk. Voor Audrey geldt dat zó sterk dat zij haar tachtigjarige pleegvader onthaalt op dit bijzondere boek: een met liefde en zorgvuldigheid gemaakte keuze uit al die woorden - gedichten, aforismen en andere teksten - die hij de afgelopen veertig jaar verzamelde. Een boek waarvoor ik graag dit voorwoord schreef.

Hans Bouma

Nederlands protestants-christelijke schrijver, dichter en spreker
Januari 2017

Superbia versus **Prudentia**

Superbia

In het Latijn staat de zonde Superbia voor hoogmoed, hovaardigheid en ijdelheid. Hiermee wordt het verlangen bedoeld om belangrijker of aantrekkelijker te zijn dan de ander. Dit vanuit een overmaat aan zelfliefde. Bij Superbia hebben we het niet meer over foutjes maar over gedrag dat ronduit vernietigend is voor de ander. We zetten onszelf immers op een hoger plan dan de ander.

Hoogmoed komt voor de val.

Prudentia

Om respectvol relaties aan te kunnen gaan en een samenleving op te bouwen gebaseerd op wederzijds begrip, is Prudentia essentieel. Prudentia staat voor voorzichtigheid, wijsheid en nederigheid. Mensen staan in het algemeen vaak snel klaar met hun oordeel. Soms is het echter wijzer om dit oordeel niet direct voor waarheid – de enige waarheid – aan te nemen. Stel je oprecht open voor de ander, met een nieuwsgierige blik en accepteer dat wij mensen allemaal uniek zijn, met onze eigen denkbeelden en eigen behoeften.

De wijsheid in pacht hebben.

Hoogmoed vervreemdt mensen van elkaar terwijl nederigheid mensen verbindt. Daarom is het zo essentieel om de kunst van nederigheid te leren. Dat doe je door je eigen fouten, als mens, onder ogen te zien; door open te staan voor nieuwe informatie, gericht te zijn op anderen en iedereen gelijkwaardig te achten. Want laten we wel wezen, fouten maken we allemaal. De kunst is ervoor open te blijven staan om van fouten te leren en te erkennen dat wij niet alle wijsheid in pacht hebben.

Leo van den Berg is voor mij een wijs man. Alleen al omdat hij eenvoudigweg veel weet door alles wat hij in jaren tot zich genomen heeft aan geschreven wijsheid. Maar zijn wijsheid heeft een extra dimensie. Zij komt ook tot uiting door de manier waarop hij in zijn leven en werk met al die vreemde culturen en gewoontes omgaat. Hij verdiept zich in de mens en vraagt zich zonder oordeel af waarom mensen doen wat ze doen. Dat maakt hem tot een verbinder.

Deze vorm van nederigheid is iets wat echter goed te leren is door iedereen. Het enige wat je daarvoor hoeft te doen, is volgens de schrijver C.S. Lewis namelijk dit:

'Humility is not thinking less of yourself, but thinking of yourself less.'

*We beginnen dit leven allemaal met ons aan te passen.
Meteen al in de wieg,
als twee grote hoofden zich over je heen buigen:
mama, papa.
Daar moet je het mee doen.
Je kunt niet zeggen:
"Laat eerst eens wat andere modellen zien."*

Lodewijk de Boer (1937-2004)
Nederlands theatermaker, componist en improvisator

*Ambtenaren zijn als boeken in een kast:
de hoogst geplaatsten dienen het minst.*

Paul Masson, (1874-1945)
Frans baanwielrenner Olympische Zomerspelen 1896

*Wie in Nederland
niet loodzwaar en zonder een zweem van een glimlach
op de zaken ingaat,
is niet deskundig.*

Godfried Bomans (1913-1971)
Nederlands schrijver, columnist

*Men moet soms zwijgen
om gehoord te worden.*

Stanisław Jerzy Lec (1909-1966)
Pools dichter en aforist

*Een professor is iemand die praat
in andermans slaap.*

Wystan Hugh Auden (1907-1973)
Engels/Amerikaans dichter, essayist en literatuurcriticus

*Hij ging met zijn tijd mee
en is nooit teruggezien.*

Dolf Verspoor (1917-1994)
Nederlands vertaler

Beschaving

*Iemand die niets te zeggen heeft
laten uitpraten.*

Willem Verhoeven (1738-1809)
Vlaams toneel- en geschiedschrijver

*Mensen die veel en onbevangen luisteren,
hebben ook het minst te vertellen.*

Godfried Bomans (1913-1971)
Nederlands schrijver en columnist

*Het past de wijze
alle middelen eerder te baat te nemen
dan de wapenen.*

Publius Terentius (gestorven 158 v. Chr.)
Romeins schrijver en blijspeldichter

*Oorlog is het kind van de trots,
en trots
de dochter van de rijkdom.*

Jonathan Swift (1667-1745)
Iers prozaschrijver, dichter, pamflettist en satiricus

*Sommige staatslieden houden zo van de vrede,
dat ze er een oorlog voor over hebben.*

Cornelis Buddingh' (1918-1985)
Nederlands dichter en prozaïst

*In iedere oorlog zijn er altijd
eenmaal zoveel helden als soldaten.*

H.L. Mencken (1880-1956)
Amerikaans journalist en sociaal criticus

*De aarde behoort niet aan de mens
Wij, Indianen weten dat de blanke man
onze manier van leven niet begrijpt.
Voor hem is het ene stuk grond gelijk aan het andere.
Hij is een vreemde, die in de nacht komt
en van het land neemt wat hij nodig heeft.*

*De aarde is niet zijn broeder, maar zijn vijand.
En als hij die veroverd heeft, trekt hij verder.
Hij trekt zich er niets van aan.
Hij vergeet het graf van zijn vader
en het erfdeel van zijn kinderen.*

*Hij behandelt zijn moeder, de aarde,
en zijn broeder, de lucht,
als koopwaar,
die hij kan uitbuiten
en weer verkopen als goedkope bonte kralen.*

*Dit weten wij:
de aarde behoort niet aan de mens.
De mens behoort aan de aarde.
Dit weten wij:
alles hangt samen als het bloed
dat een familie verbindt.
Wat er gebeurt met de aarde,
gebeurt met de kinderen van de aarde.*

*De mens heeft het web van het leven niet geweven.
Hij is slechts één draad ervan.
Wat hij met het web doet, doet hij met zichzelf.
Nee, dag en nacht kunnen niet samengaan.*

Chief Seattle (1786-1866)
Opperhoofd van de stam van de Suquamish- en Duwanish-indianen

*Krijgskunde is lafhartigheid
met de rang van wetenschap.*

Eduard Douwes Dekker alias Multatuli (1820-1887)
Nederlands schrijver en bestuursambtenaar

*Het is geen nadeel om laat te debuten,
het bevrijdt je
van te hoog gestemde verwachtingen.*

Anthonie Koolhaas (1912-1992)
Nederlands schrijver en recensent

*De mens bezorgt zichzelf een boel ellende
door zo graag
aardig gevonden te willen worden.*

Maria Hendrika Jozina Diekmann (1925)
Nederlands journaliste en schrijfster

De vrouw van een kolonel

*Ik hoorde eens een verhaal
over de vrouw van een kolonel.
Zij werd altijd zeer geïrriteerd
doordat de kolonel altijd snurkte
als hij op zijn linkerzij sliep.
Het was een moeilijk geval,
want hij snurkte niet gewoon
- nee, het was het snurken van een kolonel.
Het leek op brullen en ze kon er niet van slapen.
Als hij op zijn rechterzij lag,
snurkte hij echter niet.
Daarom ging ze naar een psychiater
en vroeg hem wat ze moest doen.*

*Hij antwoordde:
'Dat is heel eenvoudig.
Draai hem om als hij snurkt.'
Vervolgens zei zij:
'Dat gaat moeilijk. Hij is een zware man.
Als ik hem wakker schud, wordt hij boos,
en het gebeurt zo vaak in één nacht,
dat ik er de hele nacht mee bezig zou zijn.'
De psychiater zei:
'Maak je geen zorgen.
Fluister alleen maar in zijn oor 'rechtsom',
dat is alles.'
En zo was het.
Bevel is bevel,
dat gaat tot diep in het onbewuste.*

Bhagwan Shree Rajneesh (1931-1990)

Indiaas goeroe

Index

A

Aafjes (1914-1993)	85
Achterberg (1905-1962)	29, 114
Aken (1920-1984)	141, 150
Andreas (1926-1977)	70
Anthierens (1937-2000)	115, 142
Auden (1907-1973)	15
Augustinus (354-430)	126

B

Barnard (1920-2010)	59
Barth (1886-1968)	112
Berdjajev (1874-1948)	134
Bhagwan (1931-1990)	20
Bierce (1842-1914)	35
Blair (1699-1746)	99
Bloem (1887-1966)	101
Blokker (1927-2010)	120
Boer	125
Boer (1937-2004)	14
Bomans (1913-1971)	14, 16, 39, 52, 56, 58, 65, 80, 85, 90, 91, 99, 126, 135, 138, 140, 149, 150
Bonaparte (1769-1821)	139
Bouma (1941)	77
Bourbon (1908-1975)	115
Buddingh' (1918-1985)	17, 23, 98
Burkunk (1925-2008)	146
Busken Huet (1826-1886)	101
Butler (1835-1902)	60

C

Campert (1929)	142
Camus (1913-1960)	139
Cardenal (1925)	48
Carmiggelt (1913-1987)	37, 99
Chesterton (1874-1936)	97
Claus (1929-2008)	141
Clemenceau (1841-1929)	43
Confucius (551 v.Chr.-479 v.Chr.)	35
Corstius (1935-2014)	124
Corte (1924-1996)	122

D

Damián López de Haro (1581-1648)	143
Deelder (1944)	98
Dekker (1820-1887)	19, 142
Diekmann (1925)	19
Durnez (1928)	58

E

Emmens (1924-1971)	90
Erasmus (1466, 1467 of 1469-1536)	110, 127
Espinal (1932-1980)	24

F

Ford (1922-2008)	135
Frank (1929-1945)	124
Freud (1856-1939)	108

G

Gerhardt (1905-1997)	39
Gibran (1883-1931)	116
Gooi en Sticht	128
Green (1900-1998)	81

Greulich (1842-1925)	126
Groot (1583-1645)	127

H

Hazelhoff (1919-2004)	72
Heitink (1938)	118
Holst (1888-1976)	37

I

Ionesco (1909-1994)	81
---------------------	----

J

Jaurès (1859-1914)	34
Jones (1884-1873)	80

K

Kan (1911-1983)	65
Karel	50
Kerckhoffs (1917-1995)	62
Kierkegaard (1813-1855)	21, 57, 60, 71, 76, 96, 101, 103, 109, 149, 150
King (1929-1968)	138
Klamer (1953)	78
Koeck (1940)	37
Kooijman (1928-1988)	88
Koolhaas (1912-1992)	19
Kouwenaar (1923-2014)	53

L

Laing (1927-1989)	84
Lamartine (1790-1869)	36
Landor (1775-1864)	115
Lec (1909-1966)	15, 56, 58, 77, 149

Loeb (1891-1950)	34
Long (1943-2006)	74
M	
Manzoni (1785-1873)	36
Masson, (1874-1945)	14
Mencken (1880-1956)	17
Montesquieu (1689-1755)	108
Montherlant (1895-1972)	42, 81, 85, 115, 151
N	
Nagel (1910-1983)	43
Naso (43 v.Chr-17 na Chr)	109
Necker de Saussure (1766-1841)	141
O	
Oosterhuis (1933)	61, 64
Opbergen (1930-2003)	26
Oppenheim (1866-1946)	90
P	
Pérez Esquivel (1931)	38
Poort (1922-2004)	40
S	
Schmit	134
School en godsdienst	144
Seattle (1786-1866)	18
Shakespeare (1564-1616)	76
Smit (1910-1981)	82
Swift (1667-1745)	17
T	
Tacitus (58 n.Chr.- 117 n.Chr.)	34

Talmoed (200 na Chr.)	42, 71, 124
Terentius (gestorven 158 v. Chr.)	16
Terruwe (1911-2004)	89
Tolstoj (1828-1910)	140
Traven (1890-1969)	22

V

Vercammen (1906-1984)	56
Verhoeven (1738-1809)	16
Vermeulen (1941-2009)	23
Vermeulen (1872-1945)	52
Verspoor (1917-1994)	15
Vliet (1942-2002)	136
Vroman (1915-2014)	86

W

Weiss (1907-1955)	39
Wiesel (1928-2016)	54
Wilde (1854-1900)	98, 139
Wilson (1856-1924)	109
Woudenberg (1945)	127

Y

Yperen (1930-2011)	100
--------------------	-----

Z

Zijlstra (1933-2015)	102
----------------------	-----

Geloof, Hoop en Naastenliefde

De mens met al zijn zonden en deugden is een bijzonder wezen. De zeven zonden en deugden, voortvloeiend uit fraaie en minder fraaie menselijke eigenschappen, hebben al menig schrijver geïnspireerd tot de prachtigste teksten. Soms zijn ze diepgaand en nodigen ze uit tot bezinning, soms zijn ze gewoon grappig vanwege hun absurditeit. De teksten zijn dan ook uit het leven gegrepen, niets menselijks is ons vreemd.

Priester Leo van den Berg heeft zich de afgelopen veertig jaar een verwoed verzamelaar getoond van dergelijke inspirerende teksten. Of het nu om spreuken, citaten of aforismen en gedichten gaat. Zijn honger naar fraai geformuleerde teksten, al dan niet met een knipoog, heeft geresulteerd in dit zeer persoonlijke boek. Met teksten van Confucius (filosoof) tot Oosterhuis (theoloog), en van Thomas Woodrow Wilson (president) en Napoleon (generaal) tot Ernesto Cardenal (priester). En zo leidt de 'zondige' gulzigheid van Van den Berg toch tot 'deugdelijke' wijsheid, Geloof, Hoop en Naastenliefde in de vorm van deze bundel.

Leo van den Berg heeft zijn leven gewijd aan het priesterschap bij de congregatie Oblaten van de Onbevleete Maagd Maria (OMI). Na de liefde voor de mens is literatuur zijn tweede grote liefde. Zowel boeken als opiniebladen zijn niet veilig voor hem. Zijn hieruit opgedane wijsheid is verworpen tot een bron van inspiratie voor anderen om het beste uit zichzelf te halen.

Inspirerende teksten over de zeven zonden deugden van het leven

Ook Audrey Soekhradj, die deze bundel heeft samengesteld, mocht putten uit deze inspiratiebron. Van haar 13e tot haar 21e is zij opgevoed door Leo van den Berg als zijn eigen dochter. Zij is schrijver, trainer en spreker maar vooral ondernemer. Zo organiseert zij o.a. schrijfseminars. Zij zet haar talenten in om andere vrouwen te versterken en te laten stralen. Audrey is ervan overtuigd dat je pas volledig tot je recht komt als je het beste uit jezelf haalt. Met deze uitgave wil zij een ode brengen aan Leo van den Berg, een inspirerend man die haar heeft geholpen juist dat te doen. Daarnaast wil zij jou, als lezer, met deze bundel van harte uitnodigen ook te durven stralen om zo weer voor anderen een inspiratiebron te zijn.

Kijk voor meer informatie op:
www.inspirerendevrouwen.nl

ISBN: 9789082113419
Uitgeverij: inspirerendevrouwen.nl

